

Tudat és zavarai

Szily Erika

2020. 09. 29.

Pszichopatológia

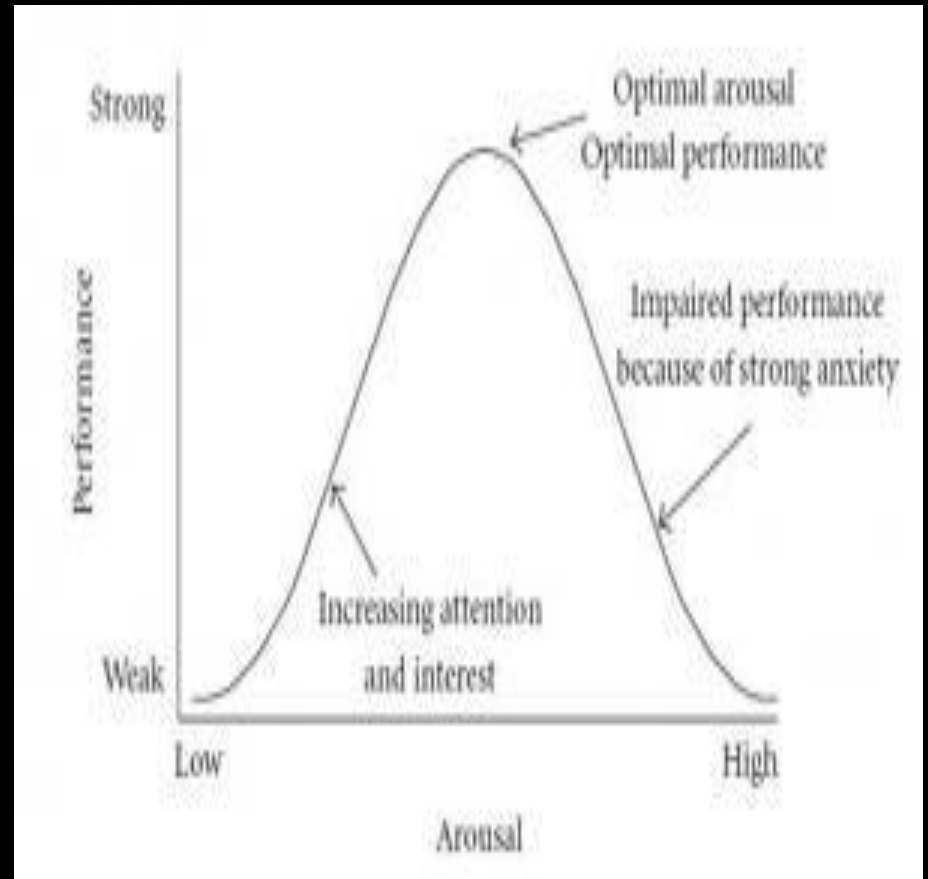
- Kóros lelki jelenségek, a magatartás zavarainak tudománya
- Kóros megnyilvánulásokat tárgyalja a lelki élet „logikája” szerint, ill. a gyakrabban előforduló tünetcsoportokat is leírja.
- Magatartás szerveződése:
 1. centripetális (kognitív) funkciók: információ feldolgozás,
 2. centrális (affektív) funkciók
 3. centrifugális funkciók (motivációk, cselekvés)

Tudat

- ~Minden pszichés aktivitás feltétele: energetikai alapja és összerendezett működésének háttere
- ~Az én és a környezet tartalmainak feldolgozására, integrálására való képesség
- ~Ébrenléti állapot, amelyben az ingereket és jelentőségüket fel tudjuk fogni
- Neurobiológia: Agytörzsi felszálló retikuláris rendszer; Thalamus intralaminaris és reticularis magjai; Agykérgi területek (praefrontalis cortex, anterior cingulum)
- **Komponensei: vigilitás és integráció**

Vigilitás (éberség, arousal)

- A tudat energetikai komponense
- Yerkes-Dodson optimum törvény:

Vigilitás (éberség)

- A tudat energetikai komponense
- Mély alvás – nagyfokú izgatottság
- Fiziológias variációk:
 - Fáradtság, monoton környezet, nyugtatók, sok alkohol
 - + Izgalom, koffein, stimulánsok, kevés alkohol, szerelem

Integritás

- A tudati folyamatok összerendezettsége
- Normál variánsok:
 - Szórakozottság
 - Meditációs gyakorlatok
 - + Fokozott figyelmi koncentráció
 - Autogén tréning, hipnózis

A tudatzavarok felosztása

- Vigilitás zavarai
- Integritás zavarai ép vigilitás mellett
- Integritás és vigilitás együttes zavarai

Vigilitás zavarai

- **Hypovigil állapotok (organikus, drog)**
 - **Kábultság** (Benommenheit)
 - **Somnolentia:** aluszékonyság
 - **Sopor:** fájdalomingerrel ébreszthető
 - **Coma**
- **Hypervigil állapotok (mánia, sch., drog)**
 - **Extatikus állapot**
 - **Exaltáció**

Integritás zavarai ép vigilitás mellett

- Csökkent tudati integritás; pszichózisokban
 - Kuszaság, konfúzió: szórakozottságtól teljes szétesésig (amentia)
 - Wahn (tévely) állapot
- Tudatszűkült állapotok (fokozott integritás)
 - Elfogultság
 - Preszuicidális szindróma
 - Rövidzárlati cselekmény, explozív reakció

Integritás és vigilitás együttes zavarai

- Oneroid (álomszerű) állapot
 - Temporális epilepszia, drog
- Tenebrozítás (homályállapot)
 - Rendezett: látszólag adekvát viselkedés, részben orientált, amnézia: disszociatív fúga
 - Rendezetlen: inadekvát, dezorientált viselkedés: epilepszia, org., drog
- Delírium

Delírium

- Tudati vigilitás, integritás súlyos zavara
- Orientáció és figyelem zavara
- Tömeges hallucinációk (vizuális, akusztikus, tapintási)
- Összerendezetlen beszéd és magatartás
- Súlyos organikus betegségek: kiszáradás, láz, keringészavar, encephalopathiák,
- Alkoholmegvonás, droghatás